

Lykkens Galocher.

I. En Begyndelse.

Det var i Kjøbenhavn, paa Østergade i et af Husene ikke langt fra Kongens Nytorv, at der var stort Selskab, for det maa man have imellem, saa er det gjort, og saa kan man blive inviteret igen. Den ene Halvdel af Selskabet sad allerede ved Spillebordene, og den anden Halvdel ventede paa, hvad der vilde komme ud af Fruens: »Ja, nu skulde vi se til at finde paa noget!« Saa vidt var man, og Samtalen gik, som den kunde. Blandt andet faldt ogsaa Talen paa Middelalderen, enkelte ansaa denne for langt bedre end vor Tid, ja, Justitsraad Knap forsvarede saa ivrig denne Mening, at Fruen straks holdt med ham, og begge ivrede da mod Ørsteds Ord i Almanakken om gamle og ny Tider, hvori vor Tidsalder i det væsentlige sættes øverst. Justitsraaden ansaa Kong Hans's Tid for den dejligste og allerlykkeligste.

Under al den Snak for og imod, der ikke blev afbrudt uden et Øjeblik ved Avisen, der kom, men i den stod der

ikke noget, der var værd at læse, ville vi gaa ud i det forreste Værelse, hvor Overtøj, Stokke, Paraplyer og Galocher havde Plads. Her sad to Piger, en ung og en gammel; man skulde tro, at de vare komne for at følge deres Herskab, en eller anden gammel Frøken eller Enkefrue; men saa man lidt nøjere paa dem, saa begreb man snart, at de ikke vare almindelige Tjenestepiger, dertil vare deres Hænder for fine, deres Holdning og hele Bevægelse for kongelig, for det var den, og Klæderne havde ogsaa et ganske eget dristigt Snit. Det var to Feer, den yngste var vel ikke Lykken selv, men en af hendes Kammerjomfruers Kammerpiger, der bringe de mindre Lykkens Gaver omkring, den ældre saa saa inderlig alvorlig ud, det var Sorgen, hun gaar altid selv i egen høje Person sine Ærinder, saa veed hun, at de blive vel udførte.

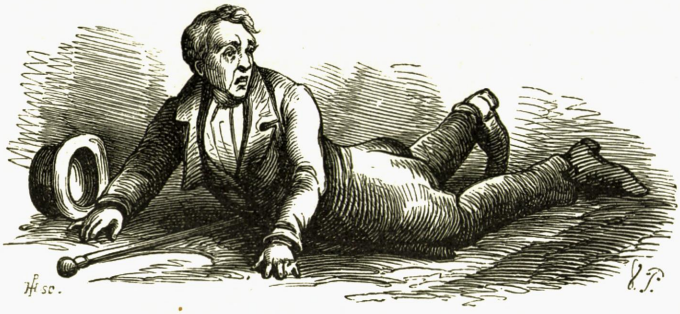
De fortalte hinanden, hvor de denne Dag havde været; hun, som var Kammerjomfruens Kammerpige hos Lykken, havde endnu kun besørget nogle ubetydelige Ærinder, hun havde, sagde hun, frelst en ny Hat fra Regnskyl, skaffet en ærlig Mand en Hilsen af et fornemt Nul og saadant noget, men hvad hun endnu havde tilbage var noget ganske ualmindeligt.

»Jeg maa da fortælle,« sagde hun, »at det er min Fødselsdag i Dag, og til Ære for denne er mig betroet et Par Galocher, som jeg skal bringe Menneskeheden. Disse Galocher have den Egenskab, at enhver, som faar dem paa, øjebliklig er paa det Sted eller i den Tid, hvor han helst vil være, ethvert Ønske med Hensyn til Tid eller Sted bliver straks opfyldt, og Mennesket saaledes endelig engang lykkelig hernede!«

»Jo, det kan du tro!« sagde Sorgen, »han bliver saare ulykkelig og velsigner det Øjeblik, han igen er fri for Galocherne!«

»Hvor vil du hen!« sagde den anden, »nu stiller jeg dem her ved Døren, en tager fejl og bliver den lykkelige!«

Se, det var den Samtale.

II. Hvorledes det gik Justitsraaden.

Det var sildigt; Justitsraad Knap, fordybet i Kong Hans's Tid, vilde hjem, og nu var det ham styret saa, at han, i Stedet for sine Galocher, fik Lykkens paa og traadte ud paa Østergade; men han var ved Galochernes Tryllekraft traadt tilbage i Kong Hans's Tid, og derfor satte han Foden lige ud i Dynd og Mudder paa Gaden, eftersom der i de Tider endnu ikke fandtes Brolægning.

»Det er jo forfærdeligt, hvor sølet her er!« sagde Justitsraaden. »Hele Fortovet er væk, og alle Lygterne slukkede!«

Maanen var endnu ikke kommen højt nok op, Luften desuden temmelig tyk, saa alt rundt om flød hen i Mørke. Paa det nærmeste Hjørne hang imidlertid en Lanterne foran et Madonnabillede, men den Lysning var saa godt som ingen, han bemærkede den først, idet han stod lige derunder, og hans Øjne faldt paa det malede Billede med Moderen og Barnet.

»Det er nok,« tænkte han, »et Kunstkabinet, hvor de have glemt at tage Skiltet ind!«

Et Par Mennesker i Tidsalderens Dragt gik ham forbi.

»Hvordan var det, de saa ud! de kom nok fra Maskerade!«

Med eet lød Trommer og Piber, stærke Blus lyste; Justitsraaden standsede og saa nu et forunderligt Tog komme forbi. Allerforrest gik en hel Trop Trommeslagere, som ret artigt behandlede deres Instrument, dem fulgte Drabanter med Buer

og Armbøsser. Den fornemste i Toget var en gejstlig Mand. Forbavset spurgte Justitsraaden, hvad dette havde at betyde, og hvo denne Mand var.

»Det er Sjællands Biskop!« svarede man.

»Herre Gud, hvad gaar der af Bispen?« sukkede Justitsraaden og rystede med Hovedet, Bispen kunde det dog umuligt være. Grundende herover og uden at se til højre eller venstre gik Justitsraaden gennem Østergade og over Højbroplads. Broen til Slotspladsen var ikke at finde, han skimtede en sid Aabred og stødte endelig her paa to Karle, der laa med en Baad.

»Vil Herren sættes over paa Holmen?« spurgte de.

»Over paa Holmen?« sagde Justitsraaden, der jo ikke vidste, i hvilken Tidsalder han vandrede, »jeg vil ud paa Christianshavn i lille Torvegade!«

Karlene saa paa ham.

»Sig mig bare, hvor Broen er!« sagde han. »Det er skændigt, her ingen Lygter ere tændte, og saa er det et Søle, som om man gik i en Mose!«

Jo længer han talte med Baadsmændene, desto uforstaaeligere bleve de ham.

»Jeg forstaar ikke jeres Bornholmsk!« sagde han til sidst vred og vendte dem Ryggen. Broen kunde han ikke finde; Rækværk var der heller ikke. »Det er en Skandale, som her ser ud!« sagde han. Aldrig havde han fundet sin Tidsalder elendigere end denne Aften. »Jeg tror, jeg vil tage en Droske!« tænkte han, men hvor vare Droskerne? Ingen var at se. »Jeg faar gaa tilbage til Kongens Nytorv, der holde vel Vogne, ellers kommer jeg nok aldrig ud paa Christianshavn!«

Nu gik han da til Østergade, og var næsten igennem den, idet Maanen kom frem.

»Herre Gud, hvad er det for et Stillads, de har stillet op!« sagde han ved at se Østerport, som paa den Tid havde Plads for Enden af Østergade.

Endelig fandt han da en Laage, og gennem denne kom han ud paa vort Nytorv, men det var en stor Enggrund; enkelte

Buske struttede frem, og tværs over Engen gik en bred Kanal eller Strøm. Nogle usle Træboder for de hallandske Skippere, efter hvilke Stedet havde Navnet Hallandsaas, laa paa den modsatte Bred.

»Enten ser jeg Fata Morgana, som man kalder det, eller jeg er fuld!« jamrede Justitsraaden. »Hvad er dog dette! hvad er dog dette!«

Han vendte om igen i den faste Tro, at han var syg; idet han kom ind i Gaden, saa han lidt nøjere paa Husene, de fleste vare Bindingsværk, og mange havde kun Straatag.

»Nej, jeg er slet ikke vel!« sukkede han, »og jeg drak dog kun eet Glas Punch; men jeg kan ikke taale det! og det var ogsaa inderlig galt at give os Punch og varm Laks; det skal jeg ogsaa sige Agentinden! Skulde jeg gaa tilbage igen og lade dem vide, hvorledes jeg har det? men det er saa flovt! og mon de ere oppe endnu!«

Han søgte efter Gaarden, men den var ikke til at finde.

»Det er dog forfærdeligt! jeg kan ikke kende Østergade igen! ikke een Butik er der! gamle, elendige Rønner ser jeg, som om jeg var i Roskilde eller Ringsted! Ak, jeg er syg! det kan ikke hjælpe at genere sig! Men hvor i Verden er dog Agentens Gaard? Den er ikke sig selv mere! men derinde ere dog Folk oppe; ak! jeg er ganske vist syg!«

Nu stødte han paa en halvaaben Dør, hvor Lyset faldt ud igennem Sprækken. Det var et af den Tids Herbergersteder, en Art Ølhus. Stuen havde Udseende af de holstenske Diler; en Del Godtfolk, bestaaende af Skippere, kjøbenhavnske Borgere og et Par lærde sad her i dyb Diskurs ved deres Krus og gav kun liden Agt paa ham, som traadte ind.

»Om Forladelse!« sagde Justitsraaden til Værtinden, som kom hen imod ham, »jeg har faaet saa inderlig ondt! vil De ikke skaffe mig en Droske ud til Christianshavn!«

Konen saa paa ham og rystede med Hovedet; derpaa tiltalte hun ham i det tyske Sprog. Justitsraaden antog, at hun ikke kunde den danske Tunge, og fremførte derfor sit Ønske paa Tysk; dette tilligemed hans Dragt bestyrkede Konen i, at han var en Udlænding; at han befandt sig ilde,

begreb hun snart og gav ham derfor et Krus Vand, rigtignok noget brak, det var hentet ude fra Brønden.

Justitsraaden støttede sit Hoved paa sin Haand, trak Vejret dybt og grundede over alt det sælsomme omkring sig.

»Er det »Dagen« for i Aften?« spurgte han for at sige noget, idet han saa Konen flytte et stort Papir.

Hun forstod ikke, hvad han mente, men rakte ham Bladet, det var et Træsnit, der viste et Luftsyn, set udi den Stad Køln.

»Det er meget gammelt!« sagde Justitsraaden og blev ganske oprømt ved at træffe paa saadant et gammelt Stykke. »Hvor er De dog kommen over det sjældne Blad? Det er meget interessant, skønt det hele er en Fabel! man forklarer slige Luftsyn ved, at det er Nordlys, man har set; rimeligvis fremkomme de ved Elektriciteten!«

De, som sad nærmest og hørte hans Tale, saa forundrede paa ham, og en af dem rejste sig, tog ærbødigt Hatten af og sagde med den alvorligste Mine: »I er vist en meget lærd Mand, Monsieur!«

»O nej!« svarede Justitsraaden, »jeg kan tale med om eet og andet, som man jo skal kunne det!«

»*Modestia* er en skønne Dyd!« sagde Manden, »iøvrigt maa jeg sige til eders Tale, *mihi secus videtur*, dog suspenderer jeg gerne her mit *Judicium*!«

»Tør jeg ikke spørge, hvem jeg har den Fornøjelse at tale med?« spurgte Justitsraaden.

»Jeg er Baccalaureus udi den hellige Skrift!« svarede Manden.

Dette Svar var Justitsraaden nok, Titlen svarede her til Dragten; det er vist, tænkte han, en gammel Landsbyskolemester, en aparte Fyr, som man endnu kan træffe dem oppe i Jylland.

»Her er vel ikke *locus docendi*,« begyndte Manden, »dog beder jeg, I vil bemøje eder med at tale! I har en stor Læsning vist i de gamle!«

»O ja, saamænd!« svarede Justitsraaden, »jeg læser gerne gamle nyttige Skrifter, men jeg kan ogsaa godt lide de nyere,

kun ikke »Hverdagshistorierne«, dem have vi nok af i Virkeligheden!«

»Hverdagshistorier?« spurgte vor Baccalaureus.

»Ja, jeg mener disse ny Romaner, man har.«

»Oh,« smilede Manden, »der er dog et stort Snille i dem, og de læses ved Hoffet; Kongen ynder særdeles Romanen om Hr. Iffvent og Hr. Gaudian, der handler om Kong Artur og hans Kæmper ved det runde Bord, han har skæmtet derover med sine høje Herrer!«*)

»Ja, den har jeg ikke læst endnu!« sagde Justitsraaden, »det maa være en ganske ny en, Heiberg har ladet udkomme!«

»Nej,« svarede Manden, »den er ikke udkommen ved Heiberg, men ved Godfred von Ghemen!«

»Saa det er Forfatteren!« sagde Justitsraaden, »det er et meget gammelt Navn! det er jo den første Bogtrykker, der har været i Danmark!«

»Ja, det er vor første Bogtrykker!« sagde Manden. Saaledes gik det ganske godt; nu talte en af de gode Borgermænd om den særdeles Pestilentse, der havde regeret for et Par Aar siden, og mente den i 1484; Justitsraaden antog, at det var Kolera, Talen var om, og saa gik Diskursen ret godt. Fribytterkrigen 1490 laa saa nær, at den maatte berøres, de engelske Fribyttere havde taget Skibene paa Reden, sagde de; og Justitsraaden, der ret havde levet sig ind i Begivenheden 1801, stemte fortræffeligt i med mod Engelskmanden. Den øvrige Tale derimod gik ikke saa vel, hvert Øjeblik blev det gensidig Bedemandsstil; den gode Baccalaureus var alt for uvidende, og Justitsraadens simpleste Ytringer klang ham igen for dristige og for fantastiske. De saa paa hinanden, og blev

*) Holberg fortæller i sin Danmarks Riges Historie, at Kong Hans en Dag, da han havde læst i Romanen om Kong Artur, skæmtede med den bekendte Otto Rud, som han holdt meget af: »Hr. Iffvent og Hr. Gaudian, som jeg finder udi denne Bog, have været mærkelige Riddere, saadanne Riddere finder man nu omstunder ikke mere!« hvortil Otto Rud svarede: »Hvis der var mange saadanne Konger, som Kong Artur, skulde der vel ogsaa findes mange Riddere som Hr. Iffvent og Hr. Gaudian!«

det alt for galt, saa talte Baccalaureus Latin, idet han saa troede bedre at blive forstaaet, men det hjalp dog ikke.

»Hvorledes er det med Dem?« spurgte Værtinden og trak Justitsraaden i Ærmet; nu kom hans Besindelse tilbage, for, imedens han talte, havde han rent glemt alt, hvad der var gaaet forud.

»Herre Gud, hvor er jeg!« sagde han og svimlede ved at betænke det.

»Claret ville vi drikke! Mjød og Bremer Øl,« raabte en af Gæsterne, »og I skal drikke med!«

To Piger kom ind, den ene havde to Kulører i Huen. De skænkede og nejede; Justitsraaden løb det iskoldt ned ad Ryggen.

»Hvad er dog dette! hvad er dog dette!« sagde han, men han maatte drikke med dem; de tog ganske artigt fat paa den gode Mand, han var meget fortvivlet, og da en af dem sagde, at han var drukken, tvivlede han aldeles ikke paa Mandens Ord, bad dem bare om at skaffe sig en Droske, og saa troede de, han talte moskovitisk.

Aldrig havde han været i saa raat og simpelt Selskab; man skulde tro, at Landet var gaaet tilbage i Hedendømmet, mente han, »det er det skrækkeligste Øjeblik i mit Liv!« men i det samme fik han den Tanke, at han vilde bukke sig ned under Bordet, krybe hen til Døren og saa se til at slippe ud, men idet han var ved Udgangen, mærkede de andre, hvad han havde for, de greb ham ved Benene, og da, til hans gode Lykke, gik Galocherne af, og — med disse, hele Trylleriet.

Justitsraaden saa ganske tydelig foran sig en klar Lygte brænde, og bag denne laa en stor Gaard; han kendte den og Nabogaardene, det var paa Østergade, saaledes som vi alle kende den, han laa med Benene hen imod en Port, og lige overfor sad Vægteren og sov.

»Du min Skaber, har jeg ligget her paa Gaden og drømt!« sagde han. »Ja, det er Østergade! hvor velsignet lys og broget! Det er dog skrækkeligt, hvor det Glas Punch maa have virket paa mig!«

To Minutter efter sad han i en Droske, som kørte til Christianshavn med ham; han tænkte paa den Angest og Nød, han havde overstaaet, og priste af Hjertet den lykkelige Virkelighed, vor Tid, der med alle sine Mangler dog var langt bedre end den, han nylig havde været i, og se, det var fornuftigt af Justitsraaden.

III. Vægterens Eventyr.

»DER ligger saamænd et Par Galocher!« sagde Vægteren. »Det er vistnok Løjtnantens, som bor deroppe. De ligge lige ved Porten!«

Gerne havde den ærlige Mand ringet paa og afleveret dem, thi der var Lys endnu, men han vilde ikke vække de andre Folk i Huset, og derfor lod han være.

»Det maa være ganske lunt at have et saadant Par Tingester paa!« sagde han. »De er saa linde i Læderet!« De sluttede om hans Fødder. »Hvor det dog er løjerligt i Verden! nu kunde han gaa i sin gode Seng, men se, om han gør det! op og ned ad Gulvet trisser han! det er et lykkeligt Menneske! han har hverken Mutter eller Rollingerne! hver Aften er han i Selskab, gid at jeg var ham, ja, saa var jeg en lykkelig Mand!«

Idet han sagde sit Ønske, virkede Galocherne, han havde taget paa, Vægteren gik over i Løjtnantens hele Person og Tænkning. Der stod han oppe i Værelset og holdt imellem Fingrene et lille rosenrødt Papir, hvorpaa var et Digt, et Digt af Hr. Løjtnanten selv; for hvo har ikke een Gang i sit Liv været stemt til at digte, og nedskriver man da Tanken, saa har man Verset. Her stod skrevet:

»Gid jeg var rig!«

»Gid jeg var rig!« det bad jeg mangen Gang,
da jeg endnu var knap en Alen lang.
Gid jeg var rig! saa blev jeg Officer,
fik mig en Sabel, Uniform og Fjer.
Den Tid dog kom, at jeg blev Officer,
men ingensinde var jeg rig, desværre,
mig hjalp Vor Herre!

Livsglad og ung jeg sad en Aftenstund,
en syvaars Pige kyssede min Mund,
thi jeg var rig paa Sagn og Eventyr,
paa Penge derimod en fattig Fyr,
men Barnet brød sig kun om Eventyr,
da var jeg rig, men ej paa Guld, desværre,
det veed Vor Herre!

»Gid jeg var rig!« er end min Bøn til Gud,
nu er den syvaars Pige vokset ud,
hun er saa smuk, saa klog, saa ejegod.
Hvis hun mit Hjertes Eventyr forstod,
hvis hun, som før — jeg mener, var mig god,
dog jeg er fattig, derfor tavs, desværre,
saa vil Vor Herre!

Gid jeg var rig paa Trøst og Rolighed,
da kom min Sorg ej paa Papiret ned!
Du, som jeg elsker, hvis du mig forstaar,
læs dette, som et Digt fra Ungdoms Aar!
Det er dog bedst, hvis du det ej forstaar,
jeg fattig er, min Fremtid mørk, desværre,
dig signe vil Vor Herre!

Ja, saadanne Vers skriver man, naar man er forelsket, men en besindig Mand lader dem ikke trykke. Løjtnant, Kærlighed og Trang, det er en Trekant eller lige saa godt, det er Halvparten af Lykkens sønderbrudte Tærning. Dette følte Løjtnanten ogsaa, og derfor lagde han Hovedet mod Vindueskarmen og sukkede ganske dybt:

»Den fattige Vægter ude paa Gaden er langt lykkeligere end jeg! han kender ikke, hvad jeg kalder Savn! han har et

Hjem, en Kone og Børn, der græde ved hans Sorg, glæde sig ved hans Glæde! oh, jeg var lykkeligere, end jeg er, kunde jeg gaa lige lukt over i ham, for han er lykkeligere end jeg!«

I samme Øjeblik var Vægteren igen Vægter, thi det var ved Lykkens Galocher, han var bleven Løjtnanten, men som vi saa, følte han sig da endnu langt mindre tilfreds og vilde dog helst være, hvad han egentlig var. Altsaa Vægteren var igen Vægter.

»Det var en fæl Drøm!« sagde han, »men løjerlig nok var den. Jeg syntes, at jeg var Løjtnant deroppe, og det var slet ingen Fornøjelse. Jeg savnede Mutter og Rollingerne, som ere færdige at kysse mig Øjnene ud!«

Han sad igen og nikkede, Drømmen vilde ham ikke ret ud af Tankerne, Galocherne havde han endnu paa Fødderne. Et Stjerneskud spillede lige hen ad Himlen.

»Der gik den!« sagde han, »der er nok alligevel! jeg havde nok Lyst til at se de Tingester lidt nærmere, især Maanen, for den bliver da ikke borte mellem Hænderne. Naar vi dø, sagde Studenten, som min Kone vasker groft for, flyve vi fra den ene til den anden. Det er en Løgn, men artigt nok kunde det være. Gid jeg maatte gøre et lille Hop derop, saa kunde Kroppen gerne blive her paa Trappen!«

Se, der er nu visse Ting i Verden, man maa være meget forsigtig med at udtale, men endnu mere forsigtig bør man især være, dersom man har Lykkens Galocher paa Fødderne. Hør bare, hvorledes det gik Vægteren!

Hvad os Mennesker angaar, da kende vi jo næsten alle Hurtigheden ved Damp, vi have prøvet den enten paa Jernbaner eller med Skibe hen over Havet; dog denne Flugt er ligesom Dovendyrets Vandring eller Sneglens March mod den Hurtighed, Lyset tager; det flyver nitten Millioner Gange hurtigere end den bedste Væddeløber, og dog er Elektriciteten endnu hurtigere. Døden er et elektrisk Stød, vi faa i Hjertet; paa Elektricitetens Vinger flyver den frigjorte Sjæl. Otte Minutter og nogle Sekunder er Sollyset om en Rejse af over tyve Millioner Mile; med Elektricitetens Hurtigpost behøver

Sjælen færre Minutter for at gøre samme Flugt. Rummet mellem Kloderne er for den ej større, end det i een og samme By er for os mellem vore Venners Huse, selv om disse ligge temmelig nær ved hverandre, imidlertid koster dette elektriske Hjertestød os Legemets Brug hernede, dersom vi ikke, ligesom Vægteren her, have Lykkens Galocher paa.

I nogle Sekunder var Vægteren faret de to og halvtredsindstyve Tusinde Mile til Maanen, der, som man veed, er skabt af et Stof, langt lettere end vor Jord og er, hvad vi ville kalde blød som nysfalden Sne. Han befandt sig paa et af de utallige mange Ringbjerge, som vi kende af Dr. Mädlers store Kort over Maanen; for det kender du da? Indvendig gik Ringbjerget lige stejlt ned i en Kedel, en hel dansk Mil; der nede laa en By, der havde et Udseende som Æggehvide i et Glas Vand, lige saa blød og lige saadan med Taarne og Kupler og sejlformede Altaner, gennemsigtige og svajende i den tynde Luft; vor Jord svævede som en stor, ildrød Kugle over hans Hoved.

Der var saa mange Skabninger, og alle vistnok hvad vi vilde kalde Mennesker, men de saa ganske anderledes ud end vi; de havde ogsaa et Sprog, men ingen kan jo forlange, at Vægterens Sjæl skulde forstaa det, alligevel kunde den det.

Vægterens Sjæl forstod meget godt Maanebeboernes Sprog. De disputerede om vor Jord og betvivlede, at den kunde være beboet, Luften maatte der være for tyk til, at nogen fornuftig Maaneskabning kunde leve i den. De ansaa alene Maanen for at have levende Væsener, den var den egentlige Klode, hvor de gamle Klodefolk boede.

Men vi søge ned igen til Østergade og se der, hvorledes Vægterens Legeme har det.

Livløst sad det paa Trappen, Morgenstjernen var falden det ud af Haanden, og Øjnene saa op imod Maanen efter den ærlige Sjæl, som gik om deroppe.

»Hvad er Klokken? Vægter!« spurgte en forbigaaende. Men hvo der ikke svarte, var Vægteren, saa knipsede han ham ganske sagte paa Næsen, og der gik Balancen; Kroppen laa, saa lang den var, Mennesket var jo dødt. Der kom en

stor Forskrækkelse over ham, der knipsede; Vægteren var død, og død blev han; det blev meldt, og det blev omtalt, og i Morgenstunden bar man Kroppen ud paa Hospitalet.

Det kunde nu blive en ganske artig Spas for Sjælen, dersom den kom tilbage og efter al Sandsynlighed søgte Kroppen paa Østergade, men ingen fandt; rimeligvis vilde den vel først løbe op paa Politikamret, senere hen paa Adressekontoret, at den derfra kunde efterlyses mellem bortkomne Sager, og til sidst ud paa Hospitalet; dog vi kunne trøste os med, at Sjælen er snildest, naar den er paa sin egen Haand, Legemet gør den kun dum.

Som sagt, Vægterens Krop kom paa Hospitalet, blev der bragt ind paa Renselsesstuen, og det første, man her gjorde, var naturligvis at tage Galocherne af, og da maatte Sjælen tilbage; den tog straks Retning lige efter Legemet, og med eet kom der Liv i Manden. Han forsikrede, at det havde været den skrækkeligste Nat i hans Liv; ikke for to Mark vilde han have saadanne Fornemmelser igen, men nu var det jo overstaaet.

Samme Dag blev han udskreven igen, men Galocherne bleve paa Hospitalet.

IV. Et Hovedmoment. Et Deklamationsnummer. En højst usædvanlig Rejse.

Enhver Kjøbenhavner veed nu, hvorledes Indgangen til Frederiks Hospital i Kjøbenhavn ser ud, men da rimeligvis ogsaa nogle Ikke-Kjøbenhavnere læse denne Historie, maa vi give en kort Beskrivelse.

Hospitalet er skilt fra Gaden ved et temmelig højt Gitter, i hvilket de tykke Jernstænger staa saa vidt fra hverandre, at der fortælles, at meget tynde Kandidater skulle have klemt sig igennem og saaledes gjort deres smaa Visitter ude. Den Del af Legemet, det faldt vanskeligst at praktisere ud, blev Hovedet; her som tit i Verden vare altsaa de smaa Hoveder de lykkeligste. Dette vil være nok som Indledning.

En af de unge Volontærer, om hvem kun i legemlig Henseende kunde siges, at han havde et tykt Hoved, havde just Vagt denne Aften; det var en skyllende Regn; dog uagtet begge disse Hindringer maatte han ud, kun et Kvarter, det var ikke noget, syntes han, der var værd at betro til Portneren, naar man kunde smutte mellem Jernstængerne. Der laa de Galocher, Vægteren havde glemt; mindst tænkte han paa, at de vare Lykkens, de kunde være meget gode i dette

Vejr, han tog dem paa, nu var det, om han kunde klemme sig igennem, aldrig før havde han forsøgt det. Der stod han nu.

»Gud give, jeg havde Hovedet udenfor!« sagde han, og straks, skønt det var meget tykt og stort, gled det let og lykkeligt igennem, det maatte Galocherne forstaa; men nu skulde da Kroppen ud med, her stod han.

»Uh, jeg er for tyk!« sagde han, »Hovedet havde jeg tænkt, var det værste; jeg kommer ikke igennem.«

Nu vilde han rask tage Hovedet tilbage, men det gik ikke. Halsen kunde han bekvemt bevæge, men det var ogsaa alt. Den første Følelse var, at han blev vred, den anden, at Humøret sank lige ned under Nul. Lykkens Galocher havde bragt ham i den skrækkeligste Stilling, og ulykkeligvis faldt det ham ikke ind at ønske sig fri, nej, han handlede og kom saa ikke af Stedet. Regnen skyllede ned, ikke et Menneske var at se paa Gaden. Portklokken kunde han ikke naa, hvorledes skulde han dog slippe løs. Han forudsaa, at her kunde han komme til at staa til Morgenstunden, saa maatte man da sende Bud efter en Smed, for at Jernstængerne kunde files over, men det gik ikke saa gesvindt, hele den blaa Drengeskole lige overfor vilde komme paa Benene, hele Nyboder arrivere, for at se ham staa i Gabestokken, der vilde blive Tilløb, ganske anderledes end til Kæmpeagaven i Fjor. »Hu! Blodet stiger mig til Hovedet, saa jeg maa blive gal! — ja jeg bliver gal! oh, gid jeg var løs igen, saa gik det vel over!«

Se det skulde han have sagt noget før; øjeblikkelig, som Tanken var udtalt, havde han Hovedet frit og styrtede nu ind, ganske forstyrret over den Skræk, Lykkens Galocher havde bragt ham i.

Hermed maa vi slet ikke tro, at det hele var forbi, nej, — det bliver værre endnu.

Natten gik og den følgende Dag med, der kom intet Bud efter Galocherne.

Om Aftenen skulde der gives en Forestilling paa det lille Teater i Kannikestræde. Huset var propfuldt; mellem

Deklamationsnumrene blev givet et nyt Digt. Vi skulle høre det. Titlen var:

Mosters Briller.

Min Bedstemoders Klogskab er bekendt.
Var man i »gammel Tid«, blev hun vist brændt.
Hun veed alt hvad der sker, ja meget mer,
hun lige ind i næste Aargang ser,
ja ind i »fyrretyve«, det er noget,
men hun vil aldrig rigtig ud med Sproget.
Hvad mon vel i det næste Aar vil ske?
Hvad mærkeligt? Ja, jeg gad gerne se
min egen Skæbne, Kunstens, Land og Riges.
Men Bedstemoder vil, sligt skal ej siges.
Jeg plaged' hende da, og det gik godt,
først var hun tavs, saa skændte hun saa smaat,
det var for mig en Præken op ad Vægge,
jeg er jo hendes egen Kæledægge!

»For denne ene Gang din Lyst jeg stiller,«
begyndte hun og gav mig sine Briller.
»Nu gaar du hen et Sted, hvor selv du vil,
»et Sted, hvor mange Godtfolk strømme til;
»hvor bedst du overser dem, du dig stiller,
»og ser paa Mængden gennem mine Briller;
»straks vil de alle, tro du mig paa Ordet,
»se ud som et Spil Kort lagt op paa Bordet;
»af disse kan du spaa, hvad der skal ske!«

Jeg sagde Tak og løb af Sted og vilde se;
men, tænkte jeg, hvor mon de fleste komme?
Paa Langelinie? Der man bli'er forkølet!
Paa Østergade? Bah! der er saa sølet!
Men i Teatret? det var ganske dejligt!
Den Aftenunderholdning falder just belejligt —
— her er jeg da, mig selv jeg forestiller;
tillader De, jeg bruger Mosters Briller,
alene for at se — gaa dog ej bort!
at se, om De se ud som et Spil Kort,
af hvilket jeg kan spaa, hvad Tiden skænker;
— jeg Deres Tavshed som et Ja mig tænker;
til Tak skal De da blive med indviet.
Her er vi alle sammen paa Partiet.

Jeg spaar for Dem, for mig, for Land og Rige!
Nu vil vi se, hvad Kortene kan sige.
(Og saa satte han Brillerne paa.)
Jo, det er rigtigt! nej! nu maa jeg le!
Oh, gid De kunde komme op at se!
Hvor her er grumme mange Herreblade,
og Hjerter Damer, her er' hele Rade.
Det sorte der, ja det er Klø'er og Spa'er,
— nu snart et rigtigt Overblik jeg ha'er! —
Spa'er Dame ser jeg der med megen Vægt
har sine Tanker vendt til Ruder Knægt.
Oh, denne Skuen gør mig halv beruset!
Der ligge mange Penge her til Huset,
og fremmede fra Verdens anden Side.
Men det var ikke det, vi vilde vide.
Om Stænderne? Lad se! — ja hen i Tiden!
Men derom er det, man skal læse siden;
hvis nu jeg sladrer, skader jeg jo Bladet,
jeg vil ej tage bort det bedste Ben af Fadet.
Teatret da? — Hver Nyhed? Smagen? Tonen?
Nej, jeg vil staa mig godt med Direktionen.
Min egen Fremtid? Ja, De veed, ens eget,
det ligger os paa Hjertet grumme meget!
Jeg ser! — Jeg kan ej sige, hvad jeg ser,
men De vil høre det, saa snart det sker.
Hvo er vel lykkeligst af os herinde?
Den lykkeligste? Let jeg den skal finde!
Det er jo, — nej, det kan saa let genere, —
ja muligvis vil det bedrøve flere!
Hvo lever længst? Den Dame der, den Herre?
Nej, sige sligt, er endnu meget værre!
Skal jeg da spaa om? — Nej! — Om? Nej! — Om? Nej!
Om —? Ja til sidst saa veed jeg selv det ej!
Jeg er genert, saa let man een kan krænke!
Nu, jeg vil se da, hvad De tro og tænke,
jeg ved min hele Spaadoms Kraft skal skænke.
De tro? Nej, hvad behager? Rundt omkring
De tro, det ende vil med ingenting,
De veed for vist, De faa kun Klang og Kling.
Saa tier jeg, højstærede Forening,
jeg skylder Dem at have Deres Mening!

Digtet blev ypperligt fremsagt, og Deklamatoren gjorde stor Lykke. Mellem Tilskuerne var Volontæren fra Hospitalet, der

syntes at have forglemt sit Eventyr Natten forud, Galocherne havde han paa, thi de vare ikke blevne afhentede, og da der var sølet paa Gaden, kunde de jo gøre ham god Tjeneste.

Digtet syntes han godt om.

Ideen beskæftigede ham meget, han gad nok have saadanne Briller, maaske, naar man rigtig brugte dem, kunde man se Folk lige ind i Hjerterne, det var egentligt interessantere, mente han, end at se, hvad der skulde ske næste Aar, for det fik man nok at vide, men derimod det andet aldrig. »Jeg kan tænke mig nu hele den Række af Herrer og Damer der paa første Bænk, — kunde man se dem lige ind i Brystet, ja, der maatte da være en Aabning, et Slags Butik; naa, hvor mine Øjne skulde gaa i Butikker! Hos den Dame der vilde jeg vist finde en stor Modehandel! hos hende der er Butikken tom, dog kan den trænge til at rengøres; men der vilde ogsaa være solide Butikker! ak ja!« sukkede han, »jeg veed een, i den er alting solidt, men der er allerede en Bodsvend, der er det eneste daarlige i hele Butikken! Fra een og anden vilde det raabe: »Vær saa god at træde indenfor!« Ja, gid jeg kunde træde indenfor, som en net lille Tanke gaa gennem Hjerterne!«

Se, det var nok for Galocherne, hele Volontæren svandt sammen, og en højst usædvanlig Rejse begyndte midt igennem Hjerterne paa den forreste Række Tilskuere. Det første Hjerte, han kom igennem, var en Dames; men øjeblikkelig troede han at være paa det orthopædiske Institut, som man kalder det Hus, hvor Doktoren tager Menneskeknuder bort og faar Folk til at blive ranke; der var han i det Værelse, hvor Gibsafstøbningerne af de forvoksne Lemmer hænge paa Væggen; dog her var Forskellen denne, at ude paa Institutet tages de, idet Patienten kommer ind, men her i Hjertet vare de tagne og opbevarede, idet de gode Personer vare gaaede ud. Det var Afstøbninger af Veninder, deres legemlige og aandelige Fejl, som her opbevaredes.

Hurtig var han i et andet kvindeligt Hjerte, men dette syntes ham en stor, hellig Kirke; Uskyldighedens hvide Due flagrede over Højalteret. Hvor gerne var han ikke sunken

paa Knæ, men videre maatte han, ind i det næste Hjerte, dog endnu hørte han Orgeltonerne, og selv syntes han at være bleven et nyt og bedre Menneske, følte sig ikke uværdig til at betræde den næste Helligdom, der viste et fattigt Tagkammer med en syg Moder; men gennem det aabne Vindue straalede Guds varme Sol, dejlige Roser nikkede fra den lille Trækasse paa Taget, og to himmelblaa Fugle sang om barnlig Glæde, medens den syge Moder nedbad Velsignelsen over Datteren.

Nu krøb han paa Hænder og Fødder gennem en overfyldt Slagterbod, det var Kød og kun Kød, han stødte paa, det var Hjertet i en rig, respektabel Mand, hvis Navn vist maa findes i Vejviseren.

Nu var han i hans Gemalindes Hjerte, det var et gammelt forfaldent Dueslag; Mandens Portræt blev brugt som Vejrhane, denne stod i Forbindelse med Dørene, og saaledes gik disse op og i, saa snart Manden drejede sig.

Derpaa kom han i et Spejlkabinet, som det vi have paa Slottet Rosenborg, men Spejlene forstørrede i en utrolig Grad. Midt paa Gulvet sad, som en Dalai-Lama, Personens ubetydelige Jeg, forbavset ved at se sin egen Storhed.

Herefter troede han sig i et snævert Naalehus, fuldt af spidse Naale, det er bestemt »Hjertet af en gammel ugift Jomfru!« maatte han tænke, men det var ikke Tilfældet, det var en ganske ung Militær med flere Ordener, just, som man sagde en Mand med Aand og Hjerte.

Ganske fortumlet kom den syndige Volontær ud af det sidste Hjerte i Rækken, han formaaede ikke at ordne sine Tanker, men mente, at det var hans alt for stærke Fantasi, der var løbet af med ham.

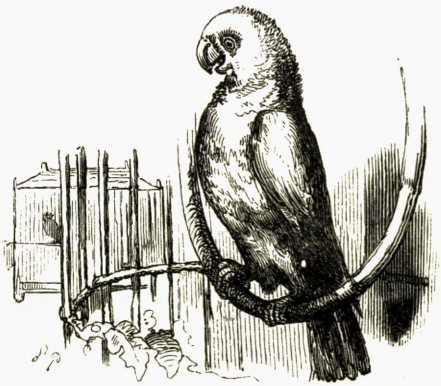
»Herre Gud,« sukkede han, »jeg har bestemt Anlæg til at blive gal! der er ogsaa utilgiveligt hedt herinde! Blodet stiger mig til Hovedet!« og nu erindrede han sig den store Begivenhed Aftenen forud, hvorledes hans Hoved havde siddet fast mellem Jernstængerne ved Hospitalet. »Der har jeg bestemt faaet det!« mente han. »Jeg maa tage den Ting i Tide. Et russisk Bad kunde være godt. Gid jeg allerede laa paa den øverste Hylde!«

Og saa laa han paa den øverste Hylde i Dampbadet, men han laa med alle Klæderne, med Støvler og Galocher paa; de hede Vanddraaber fra Loftet dryppede ham i Ansigtet.

»Hu!« skreg han og foer ned for at faa et Styrtebad. Den opvartende Karl gav ogsaa et højt Skrig ved at se det paaklædte Menneske derinde.

Volontæren havde imidlertid saa megen Fatning, at han hviskede til ham: »Det er et Væddemaal!« men det første, han gjorde, da han kom paa sit eget Værelse, var at faa et stort spansk Flueplaster i Nakken og et ned ad Ryggen, for at Galskaben kunde trække ud.

Næste Morgen havde han da en blodig Ryg, det var det, han vandt ved Lykkens Galocher.

V. Kopistens Forvandling.

Vægteren, som vi vistnok ikke have glemt, huskede imidlertid paa Galocherne, som han havde fundet og bragt med ud paa Hospitalet; han afhentede dem, men da hverken Løjtnanten eller nogen anden i Gaden vilde kendes ved dem, bleve de afleverede paa Politikamret.

»Det ser ud, som det var mine egne Galocher!« sagde en af de Herrer Kopister, idet han betragtede Hittegodset og stillede dem om ved Siden af sine. »Der maa mere end et Skomagerøje til at skille dem fra hinanden!«

»Hr. Kopist!« sagde en Betjent, som traadte ind med nogle Papirer.

Kopisten vendte sig om, talte med Manden, men da det var forbi, og han saa paa Galocherne, var han i stor Vilderede med, om det var dem til venstre eller dem til højre, som tilhørte ham. »Det maa være dem, som ere vaade!« tænkte han, men det var urigtig tænkt, thi det var Lykkens; men hvorfor skulde ikke ogsaa Politiet kunne fejle? Han tog dem paa, fik nogle Papirer i Lommen, andre under Armen, hjemme skulde de gennemlæses og afskrives; men nu var det just Søndag Formiddag, og Vejret godt, en Tur til Frederiksberg, tænkte han, kunde jeg have godt af, og saa gik han derud.

Ingen kunde være et mere stille og flittigt Menneske end

denne unge Mand, vi unde ham ret denne lille Spadseretur, den vilde vistnok være saare velgørende for ham ovenpaa den megen Sidden. I Begyndelsen gik han kun uden at tænke paa nogen Ting, derfor havde Galocherne ikke Lejlighed til at vise deres Tryllekraft.

I Alleen mødte han en bekendt, en ung Digter, der fortalte ham, at han Dagen efter vilde begynde sin Sommerrejse.

»Naa, skal De nu af Sted igen!« sagde Kopisten. »De er da ogsaa et lykkeligt, frit Menneske. De kan flyve, hvorhen De vil, vi andre har en Lænke om Benet!«

»Men den sidder fast til Brødtræet!« svarede Digteren. »De behøver ikke at sørge for den Dag i Morgen, og bliver De gammel, faar De Pension!«

»De har det dog bedst!« sagde Kopisten; »at sidde og digte, det er jo en Fornøjelse; hele Verden siger Dem Behageligheder, og saa er De Deres egen Herre! jo, De skulde prøve at sidde i Retten med de trivielle Sager!«

Digteren rystede med Hovedet, Kopisten rystede ogsaa med Hovedet, enhver beholdt sin Mening, og saa skiltes de ad.

»Det er et eget Folkefærd, de Poeter!« sagde Kopisten, »jeg gad nok prøve paa at gaa ind i saadan en Natur, selv blive en Poet, jeg er vis paa, at jeg ikke skulde skrive saadanne Klynkevers, som de andre! — — Det er ret en Foraarsdag for en Digter! Luften er saa usædvanlig klar, Skyerne saa smukke, og der er en Duft ved det grønne! ja i mange Aar har jeg ikke følt det som i dette Øjeblik.«

Vi mærke allerede, at han er bleven Digter; iøjnefaldende var det vel ikke, thi det er en taabelig Forestilling at tænke sig en Digter anderledes end andre Mennesker; der kan mellem disse være langt mere poetiske Naturer, end mangen stor erkendt Digter er det; Forskellen bliver kun, at Digteren har en bedre aandelig Hukommelse, han kan holde paa Ideen og Følelsen, til den klart og tydeligt er traadt frem i Ordet, det kunne de andre ikke. Men at gaa over fra en Hverdagsnatur til en begavet, er altid en Overgang, og den havde Kopisten nu gjort.

»Den dejlige Duft!« sagde han, »hvor minder den mig ikke om Violerne hos Tante Lone! Ja, det var, da jeg var en lille Dreng! Herre Gud, det har jeg i mange Tider ikke tænkt paa! den gode gamle Pige! hun boede deromme bag Børsen. Altid havde hun en Kvist eller et Par grønne Skud i Vand, Vinteren maatte være saa streng, den vilde. Violerne duftede, mens jeg lagde de opvarmede Kobberskillinger paa den frosne Rude og gjorde Kighuller. Det var et artigt Perspektiv. Udenfor i Kanalen laa Skibene indefrosne, forladte af hele Mandskabet, en skrigende Krage var da hele Besætningen; men naar saa Foraaret luftede, saa blev der travlt; under Sang og Hurraraab savede man Isen itu. Skibene bleve tjærede og taklede, saa foer de til fremmede Lande; jeg er bleven her og maa altid blive, altid sidde paa Politikamret og se de andre tage Pas til at rejse udenlands, det er min Lod! O ja!« sukkede han dybt, men standsede i det samme pludselig. »Herre Gud, hvad gaar der dog af mig! saaledes har jeg aldrig før tænkt eller følt! Det maa være Foraarsluften! det er baade ængsteligt og behageligt!« Han greb i Lommen til sine Papirer. »Disse give mig andet at tænke paa!« sagde han og lod Øjnene glide hen over det første Blad. »Fru Sigbrith, original Tragedie i fem Akter,« læste han, »hvad er det! og det er jo min egen Haand. Har jeg skrevet den Tragedie? Intrigen paa Volden eller store Bededag, Vaudeville. — Men hvor har jeg faaet den? Man maa have puttet mig det i Lommen, her er et Brev!« ja, det var fra Teaterdirektionen, Stykkerne vare forkastede, og Brevet selv var slet ikke høfligt stilet. »Hm! Hm!« sagde Kopisten og satte sig ned paa en Bænk; hans Tanke var saa levende, hans Hjerte saa blødt; uvilkaarlig greb han en af de nærmeste Blomster, det var en simpel lille Gaaseurt; hvad Botanikeren først gennem mange Forelæsninger siger os, forkyndte den i eet Minut; den fortalte Myten om sin Fødsel, den fortalte om Sollysets Magt, der udspændte de fine Blade og tvang dem til at dufte; da tænkte han paa Livets Kampe, der ligesaa vække Følelserne i vort Bryst. Luft og Lys var Blomstens Bejlere, men Lyset var den begunstigede, efter

Lyset bøjede den sig, forsvandt dette, da rullede den sine Blade sammen og sov ind under Luftens Omarmelse. »Det er Lyset, der smykker mig!« sagde Blomsten; »men Luften lader dig aande!« hviskede Digterstemmen.

Tæt ved stod en Dreng og slog med sin Stok i en mudret Grøft, Vanddraaberne stænkede op imellem de grønne Grene, og Kopisten tænkte paa de Millioner usynlige Dyr, der i Draaberne bleve kastede i en Højde, der efter deres Størrelse var for dem, som det vilde være for os at hvirvles højt over Skyerne. Idet Kopisten tænkte herpaa og paa hele den Forandring, der var foregaaet med ham, smilte han: »Jeg sover og drømmer; mærkværdigt er det alligevel! hvor man dog kan drømme naturligt og selv vide, at det kun er en Drøm. Gid jeg i Morgen kunde huske det, naar jeg vaagner, nu synes jeg at være ganske usædvanlig oplagt! jeg har et klart Blik over alting, føler mig saa opvakt, men jeg er vis paa, at naar jeg i Morgen husker noget af det, saa er det Vrøvl, det har jeg prøvet før! Det gaar med alt det kloge og prægtige, man hører og siger i Drømme, som med de underjordiskes Guld: idet man faar det, er det rigt og herligt, men set ved Dagen kun Stene og visne Blade. Ak,« sukkede han ganske vemodig og saa paa de syngende Fugle der nok saa fornøjede hoppede fra Gren til Gren. »De har det meget bedre end jeg! flyve, det er en dejlig Kunst, lykkelig den som er født med den! ja skulde jeg gaa over i noget, saa skulde det være saadan en lille Lærke!«

I det samme slog Kjoleskøder og Ærmer sammen i Vinger, Klæderne bleve Fjer og Galocherne Kløer; han mærkede det meget godt og lo indvortes: »Saa, nu kan jeg da se, jeg drømmer! men saa naragtigt har jeg aldrig gjort det før;« og han fløj op i de grønne Grene og sang, men der var ikke Poesi i Sangen, thi Digternaturen var borte; Galocherne kunde, som enhver der gør noget til Gavns, kun gøre een Ting ad Gangen, han vilde være Digter, det blev han, nu vilde han være en lille Fugl, men ved at blive denne, ophørte den forrige Ejendommelighed.

»Det er artigt nok,« sagde han, »om Dagen sidder jeg

paa Politikamret mellem de solideste Afhandlinger, om Natten kan jeg drømme at flyve som Lærke i Frederiksberg Have, der kunde s'gu' skrives en hel Folkekomedie derom!«

Nu fløj han ned i Græsset, drejede Hovedet om til alle Sider og slog med Næbbet paa de smidige Græsstraa, der i Forhold til hans nærværende Størrelse syntes store som Nordafrikas Palmegrene.

Det var kun et Øjeblik, og det blev kulsort Nat omkring ham; en, som han syntes, uhyre Genstand, blev kastet hen over ham, det var en stor Kasket, som en Dreng fra Nyboder kastede over Fuglen, en Haand kom ind og greb Kopisten om Ryg og Vinger, saa han peb; i første Forskrækkelse raabte han højt: »Du uforskammede Hvalp! Jeg er Kopist i Politikamret!« men det lød for Drengen som et Pipipi; han slog Fuglen paa Næbbet og vandrede af Sted.

I Alleen mødte han to Skoledrenge af den dannede Klasse, det vil sige, som Mennesker betragtet, som Aander vare de i Skolens nederste; de købte Fuglen for otte Skilling, og saaledes kom Kopisten til Kjøbenhavn, hjem til en Familie i Gothersgaden.

»Det er godt, jeg drømmer!« sagde Kopisten, »ellers blev jeg s'gu' vred! først var jeg Poet, nu en Lærke! ja det var da Poetnaturen, der fik mig over i det lille Dyr! Det er dog en ynkelig Ting, især naar man falder i Hænderne paa nogle Drenge. Jeg gad nok vide, hvorledes dette løber af!«

Drengene førte ham ind i en meget elegant Stue; en tyk, leende Frue tog imod dem, men hun var slet ikke fornøjet med, at den simple Markfugl, som hun kaldte Lærken, kom med ind, dog for i Dag vilde hun lade det gaa, og de maatte sætte den i det tomme Bur, som stod ved Vinduet; »det kan maaske fornøje Poppedreng!« tilføjede hun og lo hen til en stor grøn Papegøje, der gyngede fornemt i sin Ring i det prægtige Messingbur. »Det er Poppedrengs Geburtsdag!« sagde hun dum naiv, »derfor vil den lille Markfugl gratulere!«

Poppedreng svarede ikke et eneste Ord, men gyngede fornemt frem og tilbage, derimod begyndte en smuk Kanarifugl,

der sidste Sommer var bragt hertil fra sit varme, duftende Fædreland, højt at synge.

»Skraalhals!« sagde Fruen og kastede et hvidt Lommetørklæde over Buret.

»Pipi!« sukkede den, »det var et skrækkeligt Snevejr!« og med dette Suk tav den.

Kopisten, eller, som Fruen sagde, Markfuglen, kom i et lille Bur tæt op til Kanarifuglen, ikke langt fra Papegøjen. Den eneste menneskelige Tirade, Poppedreng kunde frempludre, og som tit faldt ret komisk, var den: »Nej, lad os nu være Mennesker!« Alt det øvrige, den skreg, var lige saa uforstaaeligt som Kanarifuglens Kvidren, kun ikke for Kopisten, der nu selv var en Fugl; han forstod inderlig godt Kammeraterne.

»Jeg fløj under den grønne Palme og det blomstrende Mandeltræ!« sang Kanarifuglen, »jeg fløj med mine Brødre og Søstre hen over de prægtige Blomster og over den glasklare Sø, hvor Planterne nikkede paa Bunden. Jeg saa ogsaa mange dejlige Papegøjer, der fortalte de morsomste Historier, saa lange og saa mange.«

»Det var vilde Fugle!« svarede Papegøjen, »de havde ingen Dannelse. Nej, lad os nu være Mennesker! — Hvorfor ler du ikke? Naar Fruen og alle de fremmede kunne le deraf, saa kan du ogsaa; det er en stor Mangel ikke at kunne gouttere det morsomme. Nej, lad os nu være Mennesker!«

»Oh, husker du de smukke Piger, som dansede under det udspændte Telt ved de blomstrende Træer? Husker du de søde Frugter og den kølende Saft i de vildtvoksende Urter?«

»O, ja!« sagde Papegøjen, »men her har jeg det langt bedre! jeg har god Mad og en intim Behandling; jeg veed, jeg er et godt Hoved, og mere forlanger jeg ikke. Lad os nu være Mennesker! Du er en Digtersjæl, som de kalde det, jeg har grundige Kundskaber og Vittighed, du har dette Geni, men ingen Besindighed, gaar op i disse høje Naturtoner, og derfor dænge de dig til. Det byde de ikke mig, nej, for jeg har kostet dem noget mere! jeg imponerer med Næbbet og

kan slaa en »Witz! Witz! Witz!« nej, lad os nu være Mennesker!«

»Oh, mit varme, blomstrende Fædreland!« sang Kanarifuglen, »jeg vil synge om dine mørkegrønne Træer, om dine stille Havbugter, hvor Grenene kysse den klare Vandflade, synge om alle mine glimrende Brødres og Søstres Jubel, hvor »Ørkenens Plantekilder«*) gro!«

»Lad dog bare være med de Klynketoner!« sagde Papegøjen. »Sig noget, man kan le af! Latter er Tegn paa det højeste aandelige Standpunkt. Se om en Hund eller Hest kan le! nej, græde kan den, men le, det er alene givet Menneskene. Ho, ho, ho!« lo Poppedreng og tilføjede sin Witz: »Lad os nu være Mennesker!«

»Du lille graa danske Fugl,« sagde Kanarifuglen, »du er ogsaa bleven Fange, der er vist koldt i dine Skove, men der er dog Frihed, flyv ud! — De har glemt at lukke for dig; det øverste Vindue staar aabent. Flyv, flyv!«

Og det gjorde Kopisten, vips var han ude af Buret; i det samme knagede den halvaabne Dør ind til det næste Værelse, og smidig, med grønne, skinnende Øjne, sneg Huskatten sig ind og gjorde Jagt paa ham. Kanarifuglen flagrede i Buret, Papegøjen slog med Vingerne og raabte: »Lad os nu være Mennesker!« Kopisten følte den dødeligste Skræk og fløj af Sted igennem Vinduet, over Huse og Gader; til sidst maatte han hvile sig lidt.

Genboens Hus havde noget hjemligt; et Vindue stod aabent, han fløj derind, det var hans eget Værelse; han satte sig paa Bordet.

»Lad os nu være Mennesker!« sagde han uden selv at tænke paa, hvad han sagde, det var efter Papegøjen, og i samme Øjeblik var han Kopist, men han sad paa Bordet.

»Gud bevar'os!« sagde han, »hvor er jeg kommen her op og saaledes falden i Søvn! det var ogsaa en urolig Drøm, jeg havde. Noget dumt Tøj var den hele Historie!«

*) Cactus.

VI. Det bedste, Galocherne bragte.

Dagen efter, i den tidlige Morgenstund, da Kopisten endnu laa i Sengen, bankede det paa hans Dør, det var Naboen i samme Etage, en Student, der læste til at blive Præst; han traadte ind.

»Laan mig dine Galocher,« sagde han, »der er saa vaadt i Haven, men Solen skinner dejligt, jeg vilde nok ryge en Pibe dernede.«

Galocherne fik han paa og var snart nede i Haven, der ejede et Blomme- og et Pæretræ. Selv en saa lille Have, som denne var, gælder inde i Kjøbenhavn for en stor Herlighed.

Studenten gik op og ned i Gangen; Klokken var kun seks; ude fra Gaden klang et Posthorn.

»Oh, rejse! rejse!« udbrød han, »det er dog det lykkeligste i Verden! det er mine Ønskers højeste Maal! da vilde denne Uro, jeg føler, stilles. Men langt bort skulde det være! jeg vilde se det herlige Schweiz, rejse i Italien og —«

Ja, godt var det, at Galocherne virkede lige straks, ellers var han kommen omkring alt for meget baade for sig selv og os andre. Han rejste. Han var midt inde i Schweiz, men med otte andre pakket ind i det inderste af en Diligence; ondt i Hovedet havde han, træt i Nakken følte han sig, og Blodet var sunket ham ned i Benene, der ophovnede og klemtes af Støvlerne. Han svævede mellem en blundende og en

vaagen Tilstand. I sin Lomme til højre havde han Kreditivet, i sin Lomme til venstre Passet og i en lille Skindpung paa Brystet nogle fastsyede Louisd'orer; hver Drøm forkyndte, at en eller anden af disse Kostbarheder var tabt, og derfor foer han feberagtig op, og den første Bevægelse, Haanden gjorde, var en Trekant fra højre til venstre og op mod Brystet for at føle, om han havde dem eller ej. Paraplyer, Stokke og Hatte gyngede i Nettet ovenover og forhindrede saa temmeligt Udsigten, der var højst imponerende, han skottede til den, medens Hjertet sang, hvad i det mindste een Digter, vi kende, har sunget i Schweiz, men ikke til Dato ladet trykke

Ja, her er saa smukt, som Hjertet vil,
jeg øjner Montblanc, min kære.
Gid bare Pengene vil slaa til,
ak, saa var her godt at være!

Stor, alvorlig og mørk var den hele Natur rundt om. Granskovene syntes Lyngtoppe paa de høje Klipper, hvis Top skjultes i Skytaagen; nu begyndte det at sne; den kolde Vind blæste.

»Uh!« sukkede han, »gid vi vare paa den anden Side af Alperne, saa var det Sommer, og saa havde jeg hævet Penge paa mit Kreditiv; den Angest, jeg er i for disse, gør, at jeg ikke nyder Schweiz, oh, gid jeg var paa den anden Side!«

Og saa var han paa den anden Side; dybt inde i Italien var han, mellem Florents og Rom. Søen Tracymenes laa i Aftenbelysning som et flammende Guld mellem de mørkeblaa Bjerge; her, hvor Hannibal slog Flaminius, holdt nu Vinrankerne hverandre fredelig i de grønne Fingre; yndige, halvnøgne Børn vogtede en Flok kulsorte Svin under en Gruppe duftende Laurbærtræer ved Vejen. Kunde vi ret give dette Maleri, alle vilde juble: »Dejlige Italien!« men det sagde slet ikke Teologen eller en eneste af hans Rejsefæller inde i Vetturinens Vogn.

I Tusindvis fløj giftige Fluer og Myg ind til dem, forgæves piskede de omkring sig med en Myrtegren, Fluerne stak alligevel; ikke eet Menneske var der i Vognen, uden at

jo hans Ansigt var opsvulmet og blodigt af Bid. De stakkels Heste saa ud som Aadsler, Fluerne sad i store Kager paa dem, og kun øjebliklig hjalp det, at Kusken steg ned og skrabede Dyrene af. Nu sank Solen, en kort, men isnende Kulde gik gennem hele Naturen, det var slet ikke behageligt; men rundt om fik Bjerge og Skyer den dejligste grønne Farve, saa klar, saa skinnende — ja gaa selv hen at se, det er bedre end at læse Beskrivelsen! det var mageløst! det fandt de rejsende ogsaa, men — Maven var tom, Legemet træt, al Hjertets Længsel drejede sig om et Nattekvarter; men hvorledes vilde dette blive? Man saa langt inderligere efter dette end efter den skønne Natur.

Vejen gik gennem en Olivenskov, det var, som kørte man i Hjemmet mellem knudrede Pile, her laa det ensomme Værtshus. En halv Snes tiggende Krøblinger havde lejret sig udenfor, den raskeste af dem saa ud som »Hungerens ældste Søn, der havde naaet sin Myndighedsalder«*), de andre vare enten blinde, havde visne Ben og krøb paa Hænderne, eller indsvundne Arme med fingerløse Hænder. Det var ret Elendigheden trukken frem af Pjalterne. »Eccellenza miserabili!« sukkede de og strakte de syge Lemmer frem. Værtinden selv med bare Fødder, uredt Haar og kun iført en smudsig Bluse, tog imod Gæsterne. Dørene vare bundne sammen med Sejlgarn; Gulvet i Værelserne frembød en halv oprodet Brolægning med Mursten; Flaggermus fløj hen under Loftet, og Stanken herinde — —

»Ja, vil Hun dække nede i Stalden!« sagde en af de rejsende, »dernede veed man dog, hvad det er, man indaander!«

Vinduerne bleve aabnede, for at der kunde komme lidt frisk Luft, men hurtigere end denne kom de visne Arme ind og den evige Klynken: miserabili, Eccellenza! Paa Væggene stod mange Inskriptioner, Halvdelen var imod bella Italia.

Maden blev bragt frem; der var en Suppe af Vand, krydret med Peber og harsk Olie, og saa nok engang det samme Slags Olie paa Salaten; fordærvede Æg og stegte Hanekamme

*) Snarleyyow.

vare Pragtretterne; selv Vinen havde Afsmag, det var en sand Mikstur.

Til Natten bleve Kofferterne stillede op for Døren; een af de rejsende havde Vagt, medens de andre sov; Teologen var den vagthavende; oh, hvor kvalmt var der ikke herinde; Heden trykkede, Myggene surrede og stak, miserabili udenfor klynkede i Søvne.

»Ja, rejse er godt nok!« sukkede Studenten, »havde man bare intet Legeme! kunde dette hvile, og Aanden derimod flyve. Hvor jeg kommer, er der et Savn, der trykker Hjertet; noget bedre end det øjebliklige er det, jeg vil have; ja, noget bedre, det bedste, men hvor og hvad er det; jeg veed i Grunden nok, hvad jeg vil, jeg vil til et lykkeligt Maal, det lykkeligste af alle!«

Og idet Ordet var udtalt, var han i Hjemmet; de lange hvide Gardiner hang ned for Vinduet, og midt paa Gulvet stod den sorte Ligkiste, i den laa han i sin stille Dødssøvn, hans Ønske var opfyldt, Legemet hvilte, Aanden rejste. Pris ingen lykkelig, før han er i sin Grav, var Solons Ord, her fornyedes Bekræftelsen.

Ethvert Lig er Udødelighedens Sfinks; heller ikke Sfinksen her i den sorte Kiste besvarede for os, hvad den levende to Dage forud havde nedskrevet:

Du stærke Død, din Tavshed vækker Gru!
Dit Spor er jo kun Kirkegaardens Grave.
Skal Tankens Jakobsstige gaa itu?
Staar jeg kun op som Græs i Dødens Have?

Vor største Liden tit ej Verden ser!
Du, som var ene lige til det sidste,
i Verden meget trykker Hjertet mer
end Jorden, som de kaste paa din Kiste!

To Skikkelser bevægede sig i Værelset; vi kende dem begge; det var Sorgens Fe og Lykkens udsendte; de bøjede sig over den døde.

»Ser du,« sagde Sorgen, »hvad Lykke bragte vel dine Galocher Menneskeheden?«

»De bragte i det mindste ham, som sover her, et varigt Gode!« svarede Glæden.

»O nej!« sagde Sorgen; »selv gik han bort, han blev ikke kaldet! hans aandelige Kraft her blev ikke givet Styrke nok til at hæve de Skatte hist, som han efter sin Bestemmelse maa hæve! Jeg vil vise ham en Velgerning!«

Og hun tog Galocherne af hans Fødder; da var Dødssøvnen endt, den genoplevede rejste sig. Sorgen forsvandt, men ogsaa Galocherne; hun har vist betragtet dem som sin Ejendom.

